
SPREJETA BESEDILA

P8_TA(2015)0275

Razmere v Burundiju

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 9. julija 2015 o razmerah v Burundiju (2015/2723(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih preteklih resolucij o Burundiju,
- ob upoštevanju Sporazuma iz Cotonouja,
- ob upoštevanju izjave varnostnega sveta Združenih narodov z dne 10. aprila 2014 o razmerah v Burundiju,
- ob upoštevanju mirovnega in spravnega sporazuma iz Aruše za Burundi,
- ob upoštevanju burundijske ustave,
- ob upoštevanju izjave vodij držav Vzhodnoafriške skupnosti z dne 31. maja 2015 v Dar es Salaamu v Tanzaniji,
- ob upoštevanju urgentnega poziva, ki so ga 28. maja 2015 v Bujumburi pripravili nekdanji predsedniki Burundija, tamkajšnje politične stranke in organizacije civilne družbe,
- ob upoštevanju sklepov o razmerah v Burundiju, ki jih je Afriška unija sprejela na svojem vrhu 13. junija 2015,
- ob upoštevanju sklepov Sveta o Burundiju z dne 22. junija 2015,
- ob upoštevanju izjave podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije Federice Mogherini o zaustavitvi misije EU za opazovanje volitev v Burundiju z dne 28. maja 2015 in izjave njene predstavnice o razmerah v Burundiju z dne 29. junija 2015,
- ob upoštevanju sklepa predsedstva skupne parlamentarne skupščine AKP-EU z dne 14. junija 2015, da zaradi razmer v Burundiju prekine misijo za opazovanje volitev v tej državi,
- ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic, smernic EU o

človekovih pravicah glede svobode izražanja na spletu in druge ter sklepov Sveta iz junija 2014, v katerih se je zavezal okrepljenemu delu za zagovornike človekovih pravic,

- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah,
  - ob upoštevanju Afriške listine o demokraciji, volitvah in upravljanju,
  - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah,
  - ob upoštevanju Afriške listine o človekovih pravicah in pravicah ljudstev,
  - ob upoštevanju člena 123(2) in (4) Poslovnika,
- A. ker člen 96 burundijske ustave in člen 7.3 mirovnega in spravnega sporazuma iz Aruše določata, da je lahko predsednik izvoljen samo za dva mandata; ker je Pierre Nkurunziza na položaju predsednika že od leta 2005, ponovno je bil namreč izvoljen na volitvah leta 2010, ki jih je opozicija bojkotirala, vlado pa obtožila ustrahovanja;
- B. ker je predsednik Nkurunziza 26. aprila 2015 napovedal kandidaturo za tretji mandat (to pravico naj bi imel, ker ga je za prvi mandat imenoval parlament) in od takrat se država sooča s pretresi, saj je njegova napoved sprožila obširne proteste in neuspeh vojaški udar v maju 2015;
- C. ker so po tem razglasu 14. maja 2015 aretirali 17 častnikov, ki so poskušali izvesti državni udar pod vodstvom nekdanjega generalmajorja Godefroida Niyombareja – ta je zbežal iz države, po neuspelem udaru pa je bilo v nasilju in seriji napadov z granatami ubitih več kot 70 ljudi;
- D. ker so v strahu za svojo varnost iz države zbežali dva višja člana neodvisne državne volilne komisije, višji sodnik ustavnega sodišča, ki je razsojal o zakonitosti predsednikovega tretjega mandata, in predsednik narodne skupščine; ker je 25. junija 2015 iz države zbežal tudi burundijski podpredsednik Gervais Rufyikiri, potem ko je izrazil dvom o zakonitosti predsednikovega tretjega mandata;
- E. ker je policija pri zatrtju mirnih protestov uporabila prekomerno silo, ki je povzročila smrtne žrtve; ker je bilo po policijskih podatkih v povezavi s protesti med 26. aprilom 2015 in 12. majem 2015 aretiranih 892 oseb, od katerih jih je bilo 568 kasneje izpuščenih; ker je bilo 280 priprtih oseb predanih državnemu tožilstvu;
- F. ker se nasilje še zaostre zaradi dejanj milic, povezanih z oblastmi; ker so nevladne organizacije in zagovorniki človekovih pravic obsodili, da so se milice stranke CNDD–FDD (Narodni svet za obrambo demokracije – Sile za obrambo demokracije) infiltrirale v policijo in vojsko;
- G. ker so opozicijske stranke in civilna družba bojkotirale volitve zaradi pristranskega izkoriščanja državnih institucij, nasilja in ustrahovanja mladinske milice (Imbonerakure) stranke CNDD-FDD, nezaupanja v neodvisno državno volilno komisijo in vladnih strategij za čim manjšo vključevalnost volilnega postopka, na primer težav pri registraciji in spreminjanja volilnih okrajev v korist vladajoči stranki; ker je zaradi nastalih razmer burundijska katoliška cerkev umaknila duhovnike, ki jih je imenovala za pomoč pri organizaciji volitev, z navedbo, da „ne more podpirati volitev, ki so polne

pomanjkljivosti“;

- H. ker je burundijska vladajoča stranka bojkotirala nadaljevanje mediacijskih pogovorov pod okriljem posrednika OZN Abdoulaya Bathilyja (zahtevala je njegov odstop) in posredniške skupine, ki jo sestavljajo predstavniki OZN, Afriške unije, Vzhodnoafriške skupnosti in Mednarodne konference za območje Velikih jezer;
- I. ker ima mednarodna skupnost pomembno vlogo v tej regiji, saj jamči za dogovore iz Aruše, in ker so pri izvajanju neodvisnih preiskav o nasilju in hudodelstvih v Burundiju velikega pomena institucije, kot je Mednarodno kazensko sodišče;
- J. ker so v Burundiju 29. junija 2015 kljub pozivom mednarodne skupnosti, naj se volitve preložijo, in kljub bojkotu civilne družbe in opozicije vendarle potekale parlamentarne volitve, za 15. julij 2015 pa so predvidene še predsedniške;
- K. ker je EU 29. junija 2015 odpoklicala svojo misijo za opazovanje volitev v Burundiju, saj lahko po njenem mnenju organizacija parlamentarnih volitev brez izpolnjenih minimalnih pogojev, ki bi zagotavljali verodostojnost, preglednost in vključevalnost, zgolj zaostri krizo;
- L. ker so opazovalci OZN izjavili, da so volitve 29. junija 2015 potekale „v napeti politični krizi in v ozračju vsesplošne bojzani in ustrahovanja v nekaterih delih države“, in zato ugotovili, da „razmere niso bile primerne za izvedbo svobodnih, verodostojnih in vključujočih volitev“;
- M. ker volilni postopek še naprej kazijo omejitve za neodvisne medije, prekomerna uporaba sile nad protestniki, ustrahovanje opozicijskih strank in civilne družbe in pomanjkanje zaupanja v volilne organe, to pa so bili tudi razlogi za odločitev EU, da prekine svojo misijo za opazovanje volitev;
- N. ker sta Vzhodnoafriška skupnost in Afriška unija izjavili, da v tem trenutku ni primernih pogojev za izvedbo volitev niti jih v roku, ki ga določa burundijska ustava, ne bo mogoče zagotoviti;
- O. ker Urad visokega komisarja OZN za begunce navaja, da je okoli 127 000 ljudi zbežalo iz Burundija v sosednje države, tj. v Demokratično republiko Kongo, Ruando in Tanzanijo, zaradi česar tam vladajo skrb zbujujoče razmere, iz Tanzanije poročajo tudi o izbruhu kolere;
- P. ker imajo politični zastoj v Burundiju ter vse slabše varnostne in gospodarske razmere hude posledice za prebivalstvo in ogrožajo vso regijo, država pa je v najhujši krizi po dvanajstletni državljanski vojni z etničnimi spori, v kateri je po ocenah do leta 2005 umrlo 300 000 ljudi;
- Q. ker so predstavniki EU po preteklih resolucijah Parlamenta, zlasti pa zaradi sklicevanja na člen 96 Sporazuma iz Cotonouja, vztrajali, da je treba v skladu s časovnim načrtom in kodeksom ravnanja (*Code de bonne conduite en matière électorale*) v volilni postopek vključiti vse politične sile v državi;
- R. ker je EU ustavila izplačilo preostalega zneska podpore za volitve v Burundiju v višini 1,7 milijona EUR, saj trenutno ni pogojev za verodostojnost in nemoten potek volilnega postopka na miren, vključujoč in pregleden način in brez kršenja političnih svoboščin,

vključno s svobodo izražanja;

- S. ker je tudi Belgija najavila, da bo umaknila volilno pomoč, in sicer da bo zadržala polovico od predvidenih 4 milijonov EUR za volitve in odstopila od nedavnega dogovora o policijskem sodelovanju, vrednega 5 milijonov EUR, ki naj bi ga izvajala skupaj z Nizozemsko; ker je tudi Francija ustavila varnostno sodelovanje z Burundijem, Nemčija pa je najavila prekinitev dvostranskega sodelovanja z burundijsko vlado;
  - T. ker burundijska ustava ter mednarodni in regionalni sporazumi, ki jih je Burundi ratificiral, jamčijo svobodo izražanja, zapisana pa je tudi v nacionalni strategiji za dobro upravljanje in boj proti korupciji, saj je osnovni pogoj za svobodne, poštene, pregledne in mirne volitve; ker je, nasprotno, opaziti popolno zatrtje medijev, saj so sredi maja zaprli zasebne televizijske hiše, novinarji množično zapuščajo državo, tisti, ki so še v Burundiju, pa so pod stalnim pritiskom;
  - U. ker EU bistveno prispeva k letnemu proračunu Burundija, katerega polovica je odvisna od mednarodne pomoči, in ker je tej državi nedavno namenila 432 milijonov EUR iz Evropskega razvojnega sklada za obdobje 2014–2020, med drugim za pomoč pri izboljšanju upravljanja in civilne družbe;
  - V. ker trenutne razmere vplivajo na gospodarsko in družbeno življenje vseh Burundijcev; ker je zaradi nasilnih demonstracij v prestolnici Bujumbura zaprta večina šol in univerz, državna valuta izgublja vrednost, brezposelnost je narasla, davčni prihodki pa so se zmanjšali zaradi zaprtja trgovskih centrov in upada trgovine s sosednjimi državami;
1. izraža globoko zaskrbljenost zaradi slabšanja političnih in humanitarnih razmer v Burundiju in širši regiji; poziva k takojšnji ustavitvi nasilja in političnega ustrahovanja nasprotnikov ter k takojšnji razorožitvi vseh oboroženih skupin mladih, ki so povezane s političnimi strankami; izraža sočutje žrtvam nasilja in vsem, ki so izgubili življenje, ter poziva k takojšnji humanitarni pomoči za ljudi, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje domove;
  2. obsoja odločitev burundijske vlade, da organizira volitve kljub prevladujočim kritičnim političnim in varnostnim razmeram in čeprav volilni postopek resno zaznamujejo omejevanje svobode neodvisnih medijev, pretirana uporaba nasilja proti demonstrantom, ustrahovanje opozicijskih strank in civilne družbe ter pomanjkanje zaupanja v volilne organe; odločno poziva burundijske oblasti, naj v skladu s pozivi Afriške unije preložijo predsedniške volitve, ki naj bi potekale 15. julija 2015, in naj vse deležnike vključijo v prizadevanja za vzpostavitev razmer, ki bodo omogočale izvedbo mirnih, verodostojnih, svobodnih in poštenih volitev;
  3. poziva udeležence v volilnem postopku, vključno z organi, pristojnimi za pripravo volitev, in varnostnimi silami, naj se držijo zavez iz sporazuma iz Aruše, ter opominja, da se je s tem sporazumom končala državljanska vojna in da na njem temelji burundijska ustava; poudarja pomen sporazumnega dogovora o volilnem koledarju na podlagi tehnične ocene, ki jo mora opraviti OZN;
  4. znova poudarja, da je trajno politično rešitev v interesu varnosti in demokracije za vse Burundijce mogoče doseči le z dialogom in konsenzom, ki bosta vključevala burundijsko vlado, opozicijo in civilno družbo v skladu s sporazumom iz Aruše in burundijsko ustavo; poziva vse burundijske deležnike, naj znova vzpostavijo dialog na

vseh področjih, kjer so razhajanja; zato podpira mediacijska prizadevanja Afriške unije, Vzhodnoafriške skupnosti in OZN ter je pripravljen podpreti izvajanje posebnih ukrepov, ki jih je nedavno napovedala Afriška unija;

5. znova izraža podporo nezmanjšanim prizadevanjem Vzhodnoafriške skupnosti in poudarja pomen ukrepov, dogovorjenih na vrhah v Dar es Salaamu 13. in 31. maja 2015, vključno s pozivom k preložitvi volitev in takojšnji prekinitvi nasilja, razorožitvi skupin mladih, povezanih s političnimi strankami, vzpostavitvijo dialoga med burundijskimi deležniki in zavezo regije, da ne bo samo mirno spremljala, če bo prišlo do poslabšanja razmer, saj so ti ukrepi okvir za politično in sporazumno rešitev krize;
6. opominja, da partnerstvo med EU in Burundijem ureja Sporazum iz Cotonouja ter da so vse strani zavezane k spoštovanju in izvajanju določb tega sporazuma, zlasti v zvezi s človekovimi pravicami; opozarja, da je tudi Burundi podpisal in ratificiral Mednarodni pakt o političnih in državljskih pravicah in Afriško listino o človekovih pravicah in pravicah ljudstev ter je zato dolžan spoštovati splošne človekove pravice in pravico do izražanja; zato poziva burundijsko vlado, naj omogoči pravo in odprto politično razpravo brez bojzani pred ustrahovanjem ter naj ne zlorablja sodstva za izločanje političnih tekmecev;
7. je seznanjen z dialogom med EU in burundijskimi oblastmi, ki je potekal v skladu s členom 8 Sporazuma iz Cotonouja; kljub temu meni, da se dogajajo nenehne kršitve bistvenih in temeljnih elementov tega sporazuma, zlasti glede spoštovanja temeljnih človekovih pravic in demokratičnih načel, ter zato poziva Komisijo, naj sproži postopek v skladu s členom 96, da bodo sprejeti ustrezni ukrepi;
8. v zvezi s tem poziva Komisijo, naj nujno ponovno oceni pomoč EU ter jo po potrebi preusmeri, tako da se bo povečala finančna podpora za civilno družbo in humanitarno pomoč, namesto da bi se stekala v centralni proračun, pri tem pa naj upošteva resnično pohvalno vlogo burundijske vojske v mirovni misiji v Somaliji;
9. se pridružuje pozivu Sveta za zunanje zadeve podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 22. junija 2015, naj pripravi seznam ciljno usmerjenih omejevalnih ukrepov in prepovedi izdajanja vizumov in potovanja proti odgovornim za nasilna dejanja, represijo in hude kršitve človekovih pravic ter proti vsem, ki dejavno ovirajo politično rešitev, v takem okviru, kot ga predlagata Afriška unija in Vzhodnoafriška skupnost, obenem pa poziva podpredsednico/visoko predstavnico, naj sprejme ustrezne ukrepe za zamrznitev sredstev vseh teh ljudi v državah članicah EU;
10. izraža globoko zaskrbljenost zaradi števila žrtev in števila primerov resnih kršitev človekovih pravic, o katerih se poroča od začetka krize, zlasti zlorab, ki jih pripisujejo članom milice Imbonerakure; opozarja na ustrahovanje in nevarnost, ki so jima izpostavljeni zagovorniki človekovih pravic, politični aktivisti in novinarji, ter na samovoljne aretacije članov opozicijskih strank; poziva k takojšnji in brezpogojni izpustitvi vseh oseb, aretiranih zaradi uveljavljanja pravice do mirnega zbiranja in izražanja;
11. zahteva takojšnjo ustavitev nasilja in ustrahovanja, ki ju izvaja Imbonerakure; poziva stranko CNDD-FDD, naj takoj sprejme ukrepe za razorožitev te mladinske milice in ustavi ustrahovanje in napade na nasprotnike, ki jih izvajajo njeni člani, ter naj zagotovi,

da bodo odgovorni za kršitve privedeni pred sodišče; poziva k neodvisni mednarodni preiskavi obtožb, da CNDD-FDD oborožuje in uri svojo mladinsko organizacijo; enako poziva vodje opozicijskih strank, naj preprečijo nasilje proti njihovim nasprotnikom;

12. znova poudarja, da posamezniki, odgovorni za hude kršitve človekovih pravic, ne smejo ostati nekaznovani ter morajo zanje osebno odgovarjati na sodišču; meni, da je zlasti pomembno, da se takoj napotijo opazovalci za spremljanje stanja na področju človekovih pravic in vojaški strokovnjaki, kot je napovedala Afriška unija;
13. ugotavlja, da poskusi nekaterih sil, da bi izgrede spremenile v etnični konflikt, niso uspešni ter da politične delitve v Burundiju niso izključno etničnega značaja; meni, da to dokazuje uspešno vzpostavitev etnično uravnoveženih vojaških in policijskih sil v skladu z dogovori iz Aruše; poziva tožilca Mednarodnega kazenskega sodišča, naj pozorno spremlja, ali se v medijih, pa tudi na javnih nastopih političnih voditeljev podžiga etnično sovraštvo;
14. v zvezi s tem znova poudarja, kako pomembno je spoštovanje kodeksa ravnanja v volilnih zadevah in časovnega načrta volitev, dogovorjenega ob posredovanju OZN, ki so ju leta 2013 podpisali politični akterji, ter v celoti podpira prizadevanja OZN in prizadevanja na regionalni ravni za preprečitev nadaljnjega stopnjevanja političnega nasilja;
15. poziva k takojšnji odpravi omejitev delovanja medijev in dostopa do interneta ter znova obsoja nenehne napade na Radio Publique Africaine, ki je ena glavnih medijskih hiš v državi; meni, da volitve ne morejo biti legitimne, če se medijskim hišam ne omogoči delovanje brez omejitev, novinarjem pa poročanje brez ustrahovanja;
16. izreka pohvalo vlogi humanitarnih organizacij in oblastem sosednjih držav, saj se posvečajo potrebam ljudi, ki bežijo pred krizo, in beguncem nudijo zaščito; pozdravlja napoved Komisije o dodatnem 1,5 milijonu EUR za ublažitev humanitarnih razmer; opozarja pa, da morajo tako EU kot njene države članice nujno podvojiti zaveze glede na velik naval beguncev v že tako nestabilni regiji, poročila o izbruhih kolere in skrb zbujajoče navedbe o spolnem nasilju; poudarja pomen dolgoročne strategije za medicinsko in prehransko pomoč, pa tudi za ponovno vključevanje in psihološko pomoč ljudem, ki so bili prisiljeni zbežati;
17. poziva EU in njene države članice, naj uresničijo vse zaveze v zvezi z regionalnim načrtom OZN za pomoč beguncem iz Burundija, ki naj bi jih bilo po pričakovanjih 200 000 – po načrtu bo do septembra 2015 potrebnih 207 milijonov USD, med drugim bi jih lahko zagotovili z dopolnitvijo obstoječe podpore, namenjene tej regiji;
18. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam držav članic, vladi Burundija in vladam držav območja Velikih jezer, vladam držav Vzhodnoafriške skupnosti, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Federici Mogherini, Afriški uniji, generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov, sopredsedujočima skupni parlamentarni skupščini AKP-EU in vseafriškemu parlamentu.